
HET GENTS KERKEPAD (Vervolg)

SINT-JOZEFKERK - Wondelgemstraat

Kort na de ingebruikname van de Sint-Jan-Baptistkerk werd de voorlopige kapel, ondergebracht in de vroegere danszaal van de guinguette "Champs Elysées" aan de Elyzeese Velden, terug opengesteld en toegewijd aan de H. Jozef.

De Staat erkende de Sint-Jozefwijk als proosdij op 8 december 1866. Aloïs Joos, onderpastoor van Sint-Jan-Baptist, werd er de eerste proost van. Vierduizend van de vijftienduizend inwoners van de Sint-Jan-Baptistparochie behoorden van dan af tot Sint-Jozef.

Reeds in augustus 1869 richtte bisschop Bracq een aanvraag tot de minister van Justitie om van de proosdij een zelfstandige parochie te maken. Het politiek klimaat was hem niet gunstig gezind en hij zag dan ook zijn voorstel in 1870 afgewezen.

Na de parlamentsverkiezingen van eind 1870 veranderde de politieke structuur van het land. De bisschop stuurde prompt een nieuwe aanvraag naar de minister van Justitie, dit keer via de Bestendige Deputatie. Deze instantie gaf een gunstig advies. Het antikatholiek stadsbestuur bleef echter dwars liggen, maar na enig gegalaver en onder druk van hogerhand kwam het dan uiteindelijk toch tot een compromis. Wel verbond men een aantal voorwaarden aan de overeenkomst. Zo mocht de nieuwe parochie geen stedelijke subsidies opeisen voor de bouw van een nieuwe kerk, moest de parochie bewijzen dat ze zonder toelage in staat was zelf de kosten te dragen voor het onderhoud en de herstellingen van de kerk en voor onbepaalde tijd afzien van het recht op een vergoeding voor de huisvesting van de plaatselijke clerus.

Bij Koninklijk Besluit van 14 juni 1872 werd Sint-Jozef erkend als zelfstandige parochie.

De kanonieke erkenning door bisschop Bracq volgde drie weken later:

"Aan allen die deze brieven zullen lezen, Heil in den Heer.

Inziende de altijd aangroeiende bevolking der parochie van den Heiligen

Joannes Baptista te Gent; beoogende de meerdere eer Gods en het geestelijk welzijn onzer diocesanen; gebruik makende van onze bisschoppelijke macht volgens de voorschriften van het Heilig Concilie van Trente, hebben wij goed gevonden gezegde parochie in twee deelen te splijten.

Wij stellen dan vast dat de parochianen van den Heiligen Joannes Baptista, die langs den rechter oever van de zoogezegde Brugsche vaart wonen, zullen uitmaken de nieuwe parochie van den Heiligen Jozef, bruidegom van Maria en voedstervader van Christus, parochie die op ons verzoek ook door de burgerlijke oppermacht is erkend geworden. Wij gebieden dat de inwoners van de zoo opgerichte parochie voortaan als hunnen geestelijke Vader en Herderr zullen aanzien den Eerw. Heer Aloysius Joos en al zijn wettelijke opvolgers. In de nieuwe parochiale kerk zullen de kinderen gedoopt worden, in hunne plichten onderwezen en tot de eerste communie aangenomen worden, daar ook zullen de huwelijken volgens het Heilig Concilie van Trente plaats hebben; daar zullen de lijkdiensten en alle andere kerkelijke plechtigheden gedaan worden. Deze scheiding zal wettelijk beginnen den zondag 7 july van het loopende jaar, na het afkondigen in beide kerken van dit besluit; afkondiging die op gezegden dag gedurende de hoogmis zal plaats hebben.

Gegeven te Gent, onder het handteeken, onzen zegel en de tekening van onzen secretaris, den 29 juny, feestdag der Heilige Apostels Petrus en Paulus, ten jare 1872."

Bij die gelegenheid werd dus Aloïs Joos benoemd tot eerste pastoor van de Sint-Jozefparochie.

De idee voor het bouwen van een nieuwe kerk in neo-gotische stijl rijpte tijdens een vergadering van de kerkraad in maart 1874. De vooruitzichten van de aanleg van een gans nieuwe Rabotwijk in 1878 zal wellicht bijgedragen hebben tot de besluitvorming.

De familie de Hemptinne stond een centraal gelegen stuk grond af.

Voor het ontwerp deed men beroep op architect August Van Assche.

De Bestendige Deputatie keurde het plan voor de nieuwe kerk goed en stemde in met een eerste belangrijke toelage op 23 april 1874. De officiële bouwvergunning bereikte de parochie op 20 maart 1875 waarna men aanstonds met de werken aanving.

Hulpbisschop de Battice legde de eerste steen op 9 mei 1880.

Tijdens de bouw moest men wegens moeilijkheden met de subsidies de werken een tijdje stilleggen. Door giften van een drietal milde schenkers kon uiteindelijk de kerk afgewerkt worden.

De inzegening vond plaats op 4 maart 1883. Tijdens die plechtigheid werd het proces-verbaal van de inzegening in de muur achter het hoogaltaar ingemetseld.

De gasverlichting verving men door een elektrische verlichting in 1924.

De Duitse bezetter nam in december 1943 de uit 1883 stammende Sint-Jozef-

klok in beslag. Ze werd vervangen door een klokje afkomstig uit de kerk van Bassevelde.

Na de oorlog kwam de oude klok terug, doch was ze onherstelbaar beschadigd. De klokkengieterij te Doornik hergoot ze in augustus 1949. De nieuwe klok woog 2300 kg. Op 3 december 1949 werd ze naar de parochie overgebracht. Het klein klokje ging terug naar zijn plaats van herkomst, de kerk van Bassevelde.

Een tweede klok, gegoten te Aarle-Rixel in Nederland, verrijkte de toren vanaf 18 december 1950. Ze weegt 1250 kg.

De kruisingstoren van de kerk werd nooit voltooid.

Het interieur

Het huis Geurts uit Berchem bij Antwerpen bouwde het mecano-pneumatisch aangedreven orgel. Het werd ingehuldigd en ingespeeld op 15 juni 1913. Een restauratie van het instrument vond plaats in 1947.

De kruisweg is het werk van tekenaar Coppejans en schilder Vonck. De taferelen zijn op doek aangebracht en aan de kerkmuur vastgekleefd.

De preekstoel, vier biechtstoelen, het koorgestoelte en het hoogaltaar zijn het werk van Mathias Zens.

Het triomferende kruis dat de bovenruimte van het middenschip beheerst, schonken de parochianen in 1903 ter gelegenheid van het zilveren priesterjubileum van pastoor Arthur Joos.

Het passiekruis is afkomstig uit de grafkapel van de familie de la Potterie op het gewezen kerkhof in de De Smetstraat. Beeldhouwer Wieme restaureerde het, door weersinvloeden sterk beschadigd kruis.

De gebrandschilderde ramen werden gemaakt door het huis Casier en geschonken door F. De Vogelaere.

Het glasraam met de voorstelling van de H. Melanie is een gift van mevrouw Delcourt-Vermeulen.

De parochianen betaalden het glasraam achteraan in de kerk ter gelegenheid van de missie in 1910.

Het glasraam aan de noordzijde dateert van 1926.

De binnenzijde van de kerk is versierd met een hoog-Victoriaanse decoratie die bestaat uit polychrome motieven, uitgewerkt in veelkleurig baksteen en vloer en een beschilderde pui.

BIBLIOGRAFIE

- Bouwen door de eeuwen heen. Inventaris van het cultuurbezit in België - Architectuur - deel 4 nc - Stad Gent, p. 260.
- Van Hamme Roger: Honderd jaar gemeenschapsleven op de St.-Jozefsparochie te Gent, 1972.
- Uit ons gedenkboek. 100 jaar St.-Jan-Baptist. De bewogen geschiedenis van een kerk.

O.L.-VROUW KONINGIN VAN DE VREDEKERK - Oudstrijderslaan

In 1952 werd begonnen met de bouw van de Malemwijk. Ter nagedachtenis van de Gentenaren die hun leven offerden voor het vaderland kreeg ze de naam "Wijk Heldenhulde". Vijfhonderd nieuwe woongelegenheden boden onderdak aan evenveel gezinnen.

Centraal gelegen in de wijk kocht men op 8 januari 1952 een stuk grond aan om er een kerk en een school te bouwen.

Remi Van Baeveghem, onderpastoor van Sint-Jan-Baptist, kreeg opdracht op Malem te gaan wonen. Hij werd de eerste zieleherder van de wijk.

Op 8 november 1952 erkende de staat Malem als annexe van Sint-Jan-Baptist. De eerste mis werd opgedragen op 14 mei 1953, ter gelegenheid van O.L.H. Hemelvaart, in de voorlopige kapel ingericht in de pasgebouwde school.

Op 31 oktober 1954 besloot men een nieuwe kerk te bouwen. Voor het plan deed men beroep op architect G. Van Offeren. Deze ontwierp een kerk in aangepaste neo-romaanse stijl.

De werken startten op 1 maart 1955. Mgr. Calewaert consacreerde de afgewerkte kerk op 31 mei 1957.

De toren verrijkte men met een nieuwe klok op 2 juni 1957.

Bij Koninklijk Besluit van 12 december 1975 verhief men de O.L.Vrouw Koningin van de Vredekerk tot zelfstandige parochiekerk.

De kerk bezit een fraaie kruisweg in houtskooltekening onder glas uit 1958, van de hand van Bradi Barth.

G. Vandenmeersche sculpteerde het imposante kruisbeeld.

BIBLIOGRAFIE

- Bouwen door de eeuwen heen. Inventaris van het cultuurbezit in België - Architectuur - deel 4 nc - Stad Gent, p. 183.
- Uit ons gedenkboek. 100 jaar St.-Jan-Baptist. De bewogen geschiedenis van een kerk (s.l., s.d.).

David MAES
(t vervolgt)